

Poradí i prostřednictvím internetu

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., patří do skupiny resortních výzkumných ústavů Ministerstva zemědělství. Je vědeckou a výzkumnou institucí, která se od svého založení v roce 1951 zabývá genetikou a šlechtěním, reprodukcí, výživou, krmením a technologiemi pro chov hospodářských zvířat, dále také kvalitou živočišných produktů, etologií a welfare, managementem stád a ekonomikou výroby.

Jana Velechovská

Na novinky spjaté s Výzkumným ústavem živočišné výroby, v. v. i., (VÚŽV) jsme se zeptali Ing. Stanislava Staňka, Ph.D., který pracuje na oddělení technologie a techniky chovu hospodářských zvířat.

Můžete představit sebe a svoji činnost?

Na jmenovaném oddělení jsem začínal pod vedením doc. Ing. Oldřicha Doležala, DrSc. Aktuálně se věnuji problematice ustájení všech kategorií dojeného skotu, zootechnické práci a managementu dojených stád skotu a problematice odchovu telat. Zájemově se zabývám problematikou chovu dojených koz. V současné době jsem řešitelem projektu, který má za cíl zlepšit úroveň mlezivové výživy v odchovu telat, kde se snažíme o co největší zapojení chovatelů v České republice do tohoto výzkumného úkolu. V mé gesci je i systém poradenské činnosti ve VÚŽV, v. v. i., kde kladu velký důraz na aktivní spolupráci přímo s chovateli, ale i pracovníky komerčních firem.

Uveďte prosím příklady projektů využitelných v praxi ...

Výzkumný ústav provozuje vlastní farmu v Netlukách s chovem dojeného skotu, prasat, drůbeže, králíků a jelenovitých, která slouží také jako základna pro výzkumné účely. Kromě toho má velmi úzkou spolupráci s mnoha chovateli skotu, prasat, ovcí a koz, kde uskutečňujeme poloprovozní ověřování a sběr dat pro výzkum. Tradičně spolupracujeme také s profesními chovatelskými svazy a komerčními firmami, které se specializují na výživu hospodářských zvířat, vývoj technologií pro živočišnou výživu, ale věnují se například i veterinární problematice. Pro tyto firmy zajišťujeme také smluvní výzkum podle konkrétních zadání.

Ve výzkumném ústavu se mimo jiné řeší výzkumné projekty, například NAZV, TAČR, které spolufinancují buď na dané problematice zainteresovaní tuzemští chovatelé, nebo komerční subjekty. V současné době se ve velmi úzké spolupráci s chovateli řeší například projekty zaměřené na komplexní řízení mleziv

Ing. Stanislav Staňka se ve své práci věnuje především chovu skotu, aktuálně řeší problematiku odchovu telat Foto Jana Velechovská

ové výživy v odchovu telat; plošný systém sběru dat o nemocech skotu a jeho využití v managementu stád, šlechtění a pro racionální užívání antimikrobik; podporu stimulace bachorové motoriky u dojnic s vysokou užitkovostí a na efektivnější

Ve své práci se zabýváte také poradenstvím pro chovatele. Jakou formou?

Jednou z možností pomoci VÚŽV, v. v. i., chovatelům je nedávno spuštěná on-line poradna; současně mají chovatelé

Odborníci ve výzkumném ústavu poradí i jak vybalancovat krmnou dávku v případě nedostatečné úrody píce Foto Jana Velechovská

využití krmiv s nižší hodnotou strukturální vlákniny. Další projekty se zaměřují na studium vlivu genetických faktorů na zdraví mléčné žlázy a kvalitu mléka ovcí a koz, včetně návrhů nových receptur a technologií zpracování koziho a ovčího mléka a kalkulace, modelování, hodnocení a optimalizaci nákladů a výnosů v chovech skotu a prasat s cílem zlepšit úroveň jejich řízení.

možnost se na nás obrátit přímo buď telefonicky, nebo prostřednictvím e-mailu (pasivní forma poradenství). Jednoznačně nejlepší cestou je osobní setkání s chovatelem na jeho farmě a řešení problému přímo „na místě“ – zde máme nejlépe možnost posoudit úroveň chovu a informace i od faremního personálu, což nám pomáhá pochopit faremní filozofii každé-

ho chovu. Možná je návštěva chovatele také u nás ve výzkumném ústavu, kde máme možnost probrat specifická témata na naší farmě v Netlukách. Neméně významná je aktivní účast našich vědeckých a výzkumných pracovníků na chovatelských seminářích a výstavách – TechAgro, Národní výstava hospodářských zvířat v Brně, Země živitelka, a jiných. Dále zajišťujeme přednáškovou činnost pro studenty středních a vysokých škol, profesní zemědělské organizace a komerční subjekty podnikající v zemědělství a školení poradců z oblasti živočišné výroby. Přednášky a školení jsou obvykle spojené s exkurzí na naší farmě v Netlukách.

Jaká témata chovatele nejvíce zajímají?

V naší poradenské činnosti se nejčastěji věnujeme chovu dojeného a masného skotu, prasat, ovcí, koz, drůbeže a králíků. V rámci dojeného skotu jde o ustájení všech věkových kategorií; legislativní požadavky na chov a ustájení skotu; výhody a nevýhody různých konstrukčních řešení boxových loží; konzervace krmiv; výběr přípravků pro silážování; technika pro přípravu mléčných nápojů pro telata; posouzení projektové dokumentace k rekonstrukcím a novostavbám stájí pro skot, zhodnocení ekonomiky chovu dojených krav a další.

V rámci masného skotu se zaměřujeme především na založení stáda masného skotu; posouzení kvality ustájecích objektů pro masný skot; požadavky na kvalitu pastvin; výpočty krmivové základny pro stáda masného skotu; specifika výkrmu masných býků do vyšší porážkové hmotnosti.

V chovu prasat je důležité zhodnocení ekonomiky chovu prasat na farmách; vyhodnocení reprodukčních a růstových ukazatelů ve výkrmu prasat; inseminace prasat; využití netradičních krmiv ve výživě prasat; specifika pastevního výkrmu prasat; technologie ustájení všech věkových kategorií prasat.

Tématem je také chov ovcí – například ekonomika chovu ovcí; zhodnocení úrovně produkce mléka v chovech; šlechtitelské postupy ve stádech dojených ovcí; přístřeškové ustájení ovcí; úživnost pastvin a výživa ovcí.

V chovu koz jde o posouzení projektů výstavby produkčních stájí pro kozy; způsoby odchovu kůzlat ve stádech dojených koz a další.

Poradenství se vztahuje i na drůbež, například na složení krmných směsí a jejich vliv na kvalitu masa a osvalení drůbeže; výživu nosnic a kvalitu vaječných skořápek; chov japonských křepelek masného typu; specifika chovu genetických zdrojů drůbeže.

Dalším tématem jsou králíci – biostimulace reprodukce brojlerových králíků; výživa brojlerových králíků a jiné.

Již jste zmínil, že novinkou ve vašem servisu pro chovatele

Garanti jednotlivých témat

Chov skotu

- Legislativa chovu skotu; ustájení a technologie chovu; management chovu; zavádění progresivních prvků pro řízení stád; ostatní témata – Ing. Stanislav Staňka, Ph.D.
- Ekonomika chovu skotu – Ing. Jindřich Kvapilík, DrSc., Ing. Jan Syrůček.
- Chov masného skotu; kvalita masa – Ing. Luděk Bartoň, Ph.D., Ing. Daniel Bureš, Ph.D.
- Chování a welfare – Ing. Radka Šárová, Ph.D., Ing. Barbora Valníčková, Ph.D.

Chov prasat

- Šlechtění a ekonomika prasat – Ing. Emil Krupa, Ph.D.
- Výživa a krmení prasat; reprodukce a inseminace prasat; ustájení a technologie v chovu prasat; ostatní témata (zootechnika, zoohygiena) – Ing. Miroslav Rozkot, CSc., Ing. Eva Václavková, Ph.D.
- Chování a welfare prasat – RNDr. Gudrun Illmannová, CSc., doc. RNDr. Marek Špinko, CSc.

Chov ovcí

- Šlechtění ovcí; výživa a krmení ovcí; reprodukce a plemenitba ovcí – Ing. Michal Milerski, Ph.D.
- Ustájení a technologie v chovu ovcí; ostatní témata (zootechnika, zoohygiena) – Ing. Michal Milerski, Ph.D., Ing. Gabriela Malá, Ph.D.
- Ekonomika chovu ovcí – Ing. Zuzana Krupová, Ph.D.

Chov koz

- Výživa a krmení koz; reprodukce a plemenitba v chovu koz; šlechtění koz; ustájení a technologie v chovu koz; ostatní témata (zootechnika, zoohygiena) – Ing. Věra Mátlová, Ing. Stanislav Staňka, Ph.D.
- Ekonomika chovu koz – Ing. Zuzana Krupová, Ph.D.

Chov drůbeže

- Výživa a krmení; systémy chovu drůbeže (intenzivní, volné) – prof. Ing. Miloš Skřivan, DrSc.
- Ostatní témata (zootechnika, zoohygiena) – Ing. Michaela Englmaierová, Ph.D.
- Chov japonských křepelek – Oldřich Mach.

Chov králíků

- Výživa a krmení; reprodukce, inseminace a biostimulace králíků; ustájení a technologie v chovu králíků; ostatní témata (zootechnika, zoohygiena) – Ing. Zdeněk Volek, Ph.D.

Chov koní

- Chování a welfare koní – Ing. Jitka Bartošová, Ph.D.

Chov jelenovitých

- Farmový chov jelenovitých – prof. Ing. Luděk Bartoš, DrSc., Ing. Radim Kotrba, Ph.D., Petr Janovský.

Krmiva

- Konzervace krmiv; ostatní témata (krmiva, krmné dávky) – Ing. Radko Loučka, CSc., Ing. Yvona Tyrollová.

SEUROP

- SEUROP prasat – Ing. David Libor, Ph.D.
- SEUROP skot – Ing. Luděk Bartoň, Ph.D., Ing. Daniel Bureš, Ph.D.

Je on-line poradenství. Jak funguje?

Poradna byla ve VÚŽV, v. v. i., spuštěna 15. dubna letošního roku a je členěna do deseti tematických celků, které zahrnují komplexněji chov skotu, prasat, ovcí, koz, drůbeže, králíků a koní, jelenovitých, krmiv i zpeněžování masa (SEUROP). Spektrum témat je od výživy a krmení přes reprodukci, problematiku ustájení a technologií po legislativu upravující chov hospodářských zvířat. Velmi cenná je možnost bezplatného ekonomického poradenství chovatelům skotu, ovcí, koz a prasat, například sledování výnosů a nákladů, zhodnocení ekonomické efektivity chovu. Poradna se věnuje i problematice SEUROP prasat a skotu, konzervace krmiv a sestavování krmných dávek. Kolegové z oddělení etologie zde mají sekci věnovanou farmovému chovu jelenovitých. Ten, kdo si není jistý zařazením svého dotazu do správné kategorie, může poslat e-mail s dotazem příslušnému garantovi, případně mne může kontaktovat telefonicky.

Zadání dotazu do naší on-line poradny je velmi jednoduché, není nutné se registrovat. Stačí si vybrat příslušný druh hospodářského zvířete, zvolit příslušné odborné téma, ke kterému se dotaz váže, například výživa ovcí. Na stránkách poradny každý tazatel vyplní pouze své jméno a e-mailový kontakt (ten je pro ostatní veřejný) a může psát svůj dotaz. Do on-line formuláře může chovatel (zájemce) vkládat i obrázky – fotografie, což nám v mnoha případech může pomoci ve formulování odpovědi. Poté, kdy je dotaz položen (uložen dotazu), je automaticky vygenerována zpráva e-mailem nejen tazateli, ale i příslušnému garantovi odborného tématu. Garant odborného tématu v co nejkratším možném čase na dotaz odpoví, případně se domluví s tazatelem na dalším postupu (telefonická či osobní konzultace, návštěva chovu a řešení problému přímo na místě). Konzultace přes on-line poradnu VÚŽV jsou zcela bezplatné a jsou určeny všem chovatelům bez ohledu na způsob hospodaření a velikost chovu. ■

V Netlukách má VÚŽV vlastní farmu, která slouží také jako základna pro výzkumné účely Foto Jana Velechovská